

Juridiska frågor om miljöbalkstaxan

Avgifter vid domstolsprövning m.m.

Taxekonferens 1 september 2014

Anna Marcusson

Grunderna för avgiftsuttag

- **Kommunallagen** (8 kap. 3 b §)
 - Självkostnadsprincipen (8 kap. 3 c)
 - Likställighetsprincipen (2 kap. 2 §)
 - Retroaktivitetsförbudet (2 kap. 3 §)

- **Miljöbalken 27 kap. 1 §**

KF får meddela föreskrifter om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och anknutna förordningar.

Domstolsprövning av avgifter

- Avgiften kan komma att prövas av domstol när:
 - Kommunfullmäktiges beslut om taxan överklagas
 - Beslut om avgift i det enskilda fallet överklagas
 -
 - När fakturan inte betalas och kommunen går vidare med inkasso
 - Om en verksamhetsutövare framställer krav på återbetalning

Beslut i det enskilda fallet

- Vad är det som kan överklagas?
 - avgiften, inte riskbedömningen

- Det finns möjlighet att verkställa avgiftsbeslut innan de vunnit laga kraft - om förordnar att beslutet gäller omedelbart (exekutionstitel)
 - Se 9 kap. 4 och 5 §§ förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt MB

Vilka frågor kan prövas av domstolen?

- **Om taxan i sig får tillämpas.**

HFD beslut den 12 december 2013 (mål 3835-12) att taxan inte kunde antas av kommunalförbund. SKL PM 2014-01-14

- **Om rätten att ta ut avgift och om det är fråga om en avgift – till skillnad från en skatt**

MÖD 2009:16 och MÖD 2013:46

- **Att avgiften belastar rätt verksamhetsutövare**

MÖD 2013:34 ang. flygplats

- **Otydligheter i taxan**

Avrundning, restid , rabatter m.m.

Rätten att ta ut avgift

- Avgift kan tas ut inom område där miljönämnden utövar tillsyn
- Tillsynen (26 kap. 1 §) syftar till att säkerställa syftet med balken och i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av MB, domar, beslut mm. Följa upp villkor.
- Remissvar till prövningsmyndighet är inte tillsyn, MÖD 2004:74
- Frågan om VU:s energihushållning omfattas av tillsynen, MÖD 2013:46

Avgift eller skatt? MÖD 2009:16

- Att besluta om en skatt ligger utanför den kommunala normgivningskompetensen (regeringsformen, RF)
- Gränsen mellan skatt och avgift är flytande – motprestation
- Särskilt viktigt att beakta RF:s begränsningar vid kostnader för förebyggande och stödjande karaktär.
- Viss schablonisering nödvändig
- Avgifterna måste stå i rimlig proportion till de kostnader som den avgiftsbetalande åsamkar myndigheten

MÖD 2013:46

- Frågan om VU:s energihushållning omfattas av tillsynen, hushållningsprincipen i 2 kap. 5 § MB.
- Fråga om avgift eller skatt? De åtgärder som vidtagits riktade sig både mot VU och kollektivet. Bl.a. tillsynsbesök, kampanjer, och informationsmöten med fokus på energieffektivitet. Av generell karaktär men inom utrymmet för schabloniseringen. Avgiften upphör när tillsynsarbetet i frågan genomförts. Sådan motprestation att det enligt MÖD var fråga om en avgift. Proportionerlig mot de kostnader som miljönämnden har och förenlig med självkostnadsprincipen.

Belastar rätt verksamhetsutövare?

- VU inte definierat i balken. Generellt den som har faktisk och rättslig rådighet att vidta åtgärder mot störningar och olägenheter. Vikt har även lagts vid vem som ansvarar för underhåll och drift.
- MÖD 2013:34 - Swedavia ansågs bedriva den civila delen av verksamheten och vara rätt adressat för tillsynsavgiften.

Oklarheter i taxan?

- Energitillsyn - MÖD 2012-01-20, M 10340-10,
jfr MÖD 2013:46
- Restid - MMD Nacka 2012-12-20, M 3394-12 ang. utformningen
av 7 § taxan
- Rabatter ?

7 § (i huvudsak)

- 7 § I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd handläggningstid avses med handläggningstid den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut.
- [restid]

Vanliga frågor?

- Behöver beslut fattas årligen?
- rätt för VU att få beslut

Fler frågor?

Servicelöftet

anna.marcusson@skl.se

08-452 75 49 (13-15)